

Sociologija

1. izberi raziskovalno področje in pojasni, kako bi to področje raziskovali s sociološkega vidika in še 2 znanstvenih disciplin?

Sociološki pristop je način preučevanja, predmet preučevanja je lahko sociologiji in drugim znanstvenim vedam isti, kot na primer - prehrana: biolog bi ta problem preučeval z vidika potreb organizma, kemik z vidika sestavin hrane, ekonomist z vidika stroškov... sociolog pa bo preučeval načine prehranjevanja v različnih družbenih skupinah; kot so na primer: poklicne skupine, starostne skupine, verske skupine... itd.

2. pojasni razliko med strukturalističnimi in interpretativnimi teorijami:

Teorija je niz idej, ki nekaj razlagajo. Socialistična teorija je niz idej ki razlagajo človeško družbo. Sociološke teorije lahko delimo na 2 glavni kategoriji:

- **Strukturalistične teorije:** proučujejo družbo kot celoto. Družbo pojmujejo kot sistem ki v veliki meri določa človekovo delovanje.
- **interpretativne teorije** proučujejo delovanje posameznikov in majhnih družbenih skupin. Družbo razumejo kot produkt človeškega delovanja.

3. naštej načela (principe) znanstvenega spoznanja. Opiši načelo splošnosti, objektivnosti, preverljivosti.

Načela opisujejo temeljno razliko med znanstvenim in vsakdanjim spoznanjem. O znanstvenem spoznanju govorimo takrat ko so izpolnjene zahteve po: splošnosti, objektivnosti, preverljivosti, veljavnosti in zanesljivosti.

Načelo splošnosti: znanstvena spoznanja so tista ki vsebujejo mejo splošnosti. Spoznanje o samo enem primeru ne more veljati za znanstveno spoznanje. V naravi znanstvenega spoznanja je odkrivanje zakonitosti-torej splošno veljavnih ugotovitev v procesih, pojavih. Za vsako znanstveno spoznanje je potrebno natančno opredeliti, za koga in do kje velja.

Načelo objektivnosti vključuje 2 vidika:

Po eni strani gre za zahtevo da mora raziskovalec **čim bolj izključiti osebne vrednote** (Comte in Durkheim sta menila da je objektivnost mogoče doseči z uporabo naravoslovnih ved) Drugi sociologi (zagovorniki konfliktnih teorije) pa da vrednotno nevtralna znanost v družbi ni mogoča. trdijo da vrednote vplivajo na vidik raziskovanja in interpretiranja raziskovanega. Po drugi strani pa se nanašajo na zahtevo, da raziskovalec išče in prikazuje vse podatke ki so pomembni za razumevanje raziskovanega problema, ne glede na to ali podpira njegovo tezo ali ne.

Načelo preverljivosti: se nanaša na popoln dostop in opis raziskovalnih metod, s katerimi so bila nova spoznanja pridobljena. Torej mora biti celo delo javno in ne samo rezultat, omogočati mora tudi drugim znanstvenikom da preverijo objavljena spoznanja.

4. razlika med veljavnostjo in zanesljivostjo podatkov:

podatki so veljavni ko se ujemajo z zahtevanim časovnim obdobjem. Zanesljivi pa ko so pravni ter obsegajo želene informacije.

5. razlika med primarnimi in sekundarnimi viri podatkov, 1 prednost in slabost od vsakega vira:

- **o primarnih virih:** govorimo kadar podatke zbiramo sami. **Prednost:** imamo večji nadzor nad postopkom zbiranja in obdelave podatkov hkrati pa je lahko obdelava podatkov skladnejša z izbranim raziskovalnim problemom. **Slabost:** porabimo več časa in denarja.
- **o sekundarnih virih:** govorimo ponavadi ko sociologi uporabljajo že obstoječe vire kot so: zgodovinski podatki, že opravljene statistične podatke.. Sociologi navadno uporabljajo sekundarne vire. **Prednost:** prihranimo čas in denar. **Slabost:** njihova zanesljivost in veljavnost sta vprašljivi in pogosto ne zagotavljajo natančnih informacij katere potrebujejo sociologi.

6. razlika med temeljnima pristopoma k raziskovanju:

- **Pozitivističen pristop** : nekateri sociologi menijo da mora sociologija kot znanstvena veda privzeti metode naravoslovnih ved, s tem praviloma zagovarjajo: **kvantitativne metode**, prvi poskus uporabe teh ved poznamo kot pozitiven. Kot pozitivist je Comte menil da je potrebno znanstveno preučevanje omejiti na zbiranje informacij o pojavih ki jih je možno objektivno opazovati in meriti. Ne smejo pose ukvarjati z notranjimi pomeni, kot so: čustva, motivi, občutki posameznikov. Tudi Durkheim je soglašal z idejo da naj bi se sociologi ukvarjali z preučevanjem družbenih dejstev in jih obravnavati kot dejstva. Menili so da je mogoče družben svet klasificirati in tako prešteti nize družbenih dejstev ter tako izdelati statistike.

- **interpretativni pristop**: pa zagovarja uporabo **kvalitativnih metod**, to pomeni da zavračajo uporabo naravoslovnih metod; saj menijo da je predmet družboslovnih ved v temelju drugačen od naravoslovnih ved. Naravoslovje se ukvarja s stvarmi in ker te nimajo zavesti lahko njeno obnašanje razložimo kot reakcijo na zunanje spodbude. Ljudje imamo zavest, misli, občutke, cilje zato je človeško dejanje smiselno in ne le reakcija oz sistematično delovanje. Zato zagovorniki teh metod menijo da bi jih morali upoštevati da bi lahko celotno delovanje razumeli. Med zagovornike te metode spadajo Weber, simbolični interakcionisti in fenomenologi.

7. kaj je hipoteza, kakšno vlogo ima pri znanstvenem raziskovanju?

Hipoteza ali domneva imenujemo naše najsplošnejše videnje pojava in povezanosti med pojavi ki jih raziskujemo. S hipotezo konkretnije opredelimo raziskovalni problem in hkrati predlagamo določeno razumevanje procesov in pojavov. Hipoteza ja na nek način trditev, ki usmerja raziskovalno delo. Na koncu raziskave hipotezo potrdimo ali ovržemo.

8. kaj je spremenljivka?

Spremenljivke so vrste podatkov, ki spremljajo raziskovalni pojav. To so lahko: spol, starost, izobrazba, skojevska pripadnost, dohodek...

9. pojasni pojem; odvisna in neodvisna spremenljivka. Navedi spremenljivke vključene v tabelo in za vsako določite ali je odvisna ali neodvisna?

- **Odvisna spremenljivka**: je tista ki je predmet našega proučevanja in se spreminja, ker nanjo vpliva oz deluje neodvisna spremenljivka.

- **neodvisna spremenljivka (pojav, lastnosti)**: imajo vlogo povzročiteljev ali vzrokov, odvisne pa so njihove posledice. riterij raziskovanja med spremenljivkami je torej smer vplivanja.

10. kaj v procesih družbenega raziskovanja izražamo kot pojem korelacija?

O korelaciji oz povezanosti govorimo, kadar v določenih okoliščinah obstajajo stalne zveze med pojavi. Korelacija izraža stopnjo povezanosti med pojavi (spremenljivkami)

11. ali na osnovi povezanosti med spremenljivkama lahko že trdimo, da je ena vzrok druga pa posledica?

Zveze med pojavi so lahko **vzorčne** oz **vzorčno-posledične**. To pomeni da je en pojav vzrok, drugi pa posledica. Zveze med pojavi pa so lahko **samo navidezne**. To se ugotovi, ko najdemo skupaj 2 ali več pojavov vendar med njimi ni neposredne vezi, eden povzroča drugega. Možno je da je obema dejavnikoma ki ju proučujemo vzročno povezan še nek tretji dejavnik.

12. kaj je vzorec, kdaj je vzorec reprezentativen?

- Vzorec je del proučevane populacije, na podlagi katerega sklepamo o celotni populaciji. Populacija je množica (skupnost) vseh enot pojava, ki ga proučujemo.

- Vzorec je reprezentativen ko struktura vzorca ustreza strukturi celotne populacije.

13. kaj je vzorčenje, zakaj je v socioloških raziskavah velikokrat potrebno?

Velikokrat ne moremo zajeti celotne populacije v raziskavo, v tem primeru vzamemo na primer: enak delež žensk, starostnih kategorij (**strukturirani vzorec**)... vsekakor mora biti vzorec primerljiv z populacijo. Vzorčenje so pravila in postopki, po katerih izberemo enote za vzorec. Lahko pa izberemo tudi **slučajno vzorčenje**

14. katere metode uporabljamo v sociološkem raziskovanju, navedi 1 dejavnik ki vpliva na izbiro raziskovalne metode

Pridobivanje novih znanstvenih spoznanj, poteka na določen način; po ustaljenem postopku. Te ustaljene postopke pridobivanja novih znanj imenujemo: **metode raziskovanja**. Nauk o metodah znanstvenega spoznavanja imenujemo metodologija.

Poznamo: + **metoda spraševanja**

+ **metoda opazovanja**

+ **eksperiment in analiza dokumentov**

Izbira metod je odvisna od tega kaj raziskujemo, od pogojev v katerih izvajamo raziskavo(čas, denar), temeljnih usmeritev...

15. razlika med strukturiranim in ne-strukturiranim intervjujem, 1 prednost in 1 slabost vsakega.

- **Strukturirani intervju:** poteka po naprej pripravljenih vprašanjih.

Prednost: omogoča hitrejše napredovanje, manjši vpliv spraševalca Slabosti: odgovori so skopi, pridobljene informacije so omejene.

- **nestrukturirani intervju:** vprašanja niso vnaprej pripravljena. Prednosti: manj formalen, veliko podatkov Slabosti: preobsežni odgovori so zelo zahtevni za nadaljnjo obravnavo, velik vpliv spraševalca.

16. tip vprašanj ki jih lahko postavimo v anketi, s konkretnimi primeri?

Vprašanja so lahko:

+ **zaprta** – dani so že odgovori (izbereš zelene)

+ **odprta** – anketiranec prosto odgovarja

17. napiši 2 prednosti in 2 slabosti ankete.

Prednosti: - zajema veliko število ljudi, zato je večja možnost posplošitve podatkov.

- anonimnost

Slabosti: - vprašanja so lahko nejasno postavljena (da se temu izognemo, jih testiramo na manjšem številu ljudi)

- anketiranci lahko popolnoma različno dojamejo vprašanja (kulturne razlike)

18. kako poteka eksperiment v sociologiji?

Eksperiment je metoda raziskovanja, pri kateri raziskovalec aktivno posega v raziskovalne razmere. Raziskovalec namerno vpelje spremenljivko in preučuje učinek njenega delovanja. Opazimo lahko vplive neodvisne do odvisne spremenljivke. Paziti moramo da vmes ni drugih vplivov. Za to potrebujemo 2 skupini: **eksperimentalno** in **kontrolno skupino**. Eksperimentalna, je tista v katero namerno vpeljemo neodvisno spremenljivko. Kontrolna pa tista, v kateri ta spremenljivka deluje. Predpostavljamo lahko da bodo nastale razlike zaradi delovanja vpeljane spremenljivke, med skupinama.

19. navedi 1 prednost in 1 slabost metode eksperimenta.

Prednost: - omogoča ponavljanje in preverjanje rezultatov

Slabost: - ljudje spremenijo svoje obnašanje, če vedo da so vključeni v eksperiment

20. navedi 1 prednost in 1 slabost metode opazovanja brez udeležbe

Prednost: - raziskovalec ne vpliva na delovanje skupine

Slabost: - raziskovalec se ne vključi v skupino ki jo proučuje, zato pride do površinskega razumevanja vedenja ljudi.

21. navedi 2 prednosti in 2 slabosti metode opazovanje z udeležbo:

Prednosti: - omogoča temeljitejšo, bolj poglobljeno razumevanje življenja ljudi, njihovega obnašanja in interakcij med njimi. Omogoča razumevanje sveta z vidika oseb ki ih preučujemo.

- omogoča proučevanje zaprtih skupin

Slabosti: - ta metoda zahteva veliko časa

- raziskovalec lahko vpliva na obnašanje skupine

22. razlika med kvantitativno in kvalitativno metodo analize dokumentov, navedi primer

+ **kvantitativna metoda:** tu uporabljamo več vrst pisnih virov, pri katerih smo lahko pozorni kolikor se določena beseda, letnica... pojavlja v dokumentu. Vsebina nam ne pove ničesar o smislu besedil.

Primer : raziskava Tuchmanove je pokazala, da v ZDA na televiziji prikazujejo moške 3x pogosteje kot ženske

+ **kvalitativna metoda:** raziskovalci poskušajo interpretirati pomen dela ki ga proučujejo. Primer: Wiliamsova raziskava, v kateri je skušal razvozlati reklamna sporočila.

23. razlika med študijo primera in longitudinalno študijo in navedi vsaki primer

+ **študija primera (case study):** gre za podrobno preučevanje enega samega dogodka (na primer stavka) ali manjše skupine ljudi oz. posamezne osebe.

+ **longitudinalna študija (panelna študija):** preučuje neko skupino v daljšem časovnem obdobju in/ali zbira podatke o njej v intervalih (npr: nekajkrat na leto)

24. naštej faze dela in upoštevaj njihovo zaporednost

- 1- opredelitev problema
- 2- pregled literature
- 3- opredelitev hipoteze
- 4- izbor metod
- 5- zbiranje podatkov, gradiva, informacij
- 6- analiza rezultatov
- 7- sklepi, zaključki

25. termin kultura se uporablja v več pomenih, navedite 2

Izraz kultura se pogosto iz umetnosti razširi na vse oblike tako imenovanega: **duhovnega ustvarjanja:** religijo, filozofijo, znanost...

26. sociološki pomen kulture, v razlago vključi 3 sestavine kulture

v sociologiji opredelimo pojem kultura kot: **način življenja pripadnikov neke skupnosti** . v tem smislu je kultura pojmovana kot celotno področje: **idej, navad, prepričanj, jezika...**

27. navedi in razloži 2 značilnosti kulture

- kultura je **vedno skupina pripadnikov** določene skupnosti. Brez skupne kulture člani ne bi mogli komunicirati in sodelovati, kar bi povzročilo zmešnjavo in nered.

- Vsaka **kultura je naučena**. Kultura se ne prenaša preko genov, ampak z učenjem. Vsak novi član se mora naučiti kulture svoje družbe. Ta **proces učenja kulture imenujemo inkulturacija**.

28. zakaj se kulture spreminjajo?

Kulture se spreminjajo **zaradi novih odkritij in inovacij** – pojavljajo se novi vzorci vedenja, nova orodja, tehnologije, nova verovanja, prepričanja.... Ker je kultura integrirana celota običajno sprememba ene sestavine vpliva tudi na druge. **Zaradi stikov med kulturami**.

29. kaj je kulturna difuzija?

Kulturna difuzija je: **razširjanje sestavin kake kulture v drugo kulturno območje**. Ob takih stikih lahko ena kultura prevzame določeno sestavino druge kulture, kar lahko povzroči spremembo v celotni kulturi.

30. navedi, opiši 2 možna učinka ob srečanju 2 različnih kultur:

- stiki med kulturami so lahko tudi usodni za posamezne narode ali kulture, ker pogosto vodijo do uničenja njihove kulturne identitete to imenujemo : **etnocid** (tudi **asimilacija**) lahko pa pride tudi do iztrebljanja ljudstev: **genocid**.

- lahko pa pride tudi do medsebojnega oplajanja in na podlagi medsebojnih prepletanj tudi do nastanka novih kultur.

31. kaj je globalizacija in kaj omogoča?

Globalizacija je proces ekonomskega, političnega, vojaškega...povezovanja držav in s tem kultur na svetovni ravni. Globalizacijo omogočajo razvita transportna sredstva, informacijska tehnologija...

Globalizacija poteka tudi na ravni vsakdanjega življenja.

32. kakšen je lahko učinek globalizacije (kulturne difuzije) na kulturno raznolikost sveta.

utemelji odgovor:

Procesi globalizacije omogočajo večjo povezanost med različnimi družbami, vplivajo na skupno skrb za bivalni prostor človeka na Zemlji, na hitrejšo akumulacijo znanj....Proces globalizacije je bolj enosmeren proces, pri katerem se širijo predvsem elementi zahodnoevropske in ameriške kulture. Ne smemo pa pozabiti da si večina svetovnega prebivalstva niti ne more privoščiti dobrin in storitev globalne ekonomije.

33. pojasni razliko med etnocentrizmom in kulturnim relativizmom:

- kot pripadniki določene družbe, drugo kulturo oz njene sestavine presojamo z stališča lastne kulture, lasnega načina življenja ki naj mi bil najboljši, edini pravi in pravilen. To stališče, ko vse druge kulture presojamo iz vidika lastne kulture imenujemo: **etnocentrizem**.
- Stališče ki je nasprotno etnocentrizmu, imenujemo: **kulturni relativizem**. Gre za presojanje obnašanja ljudi v drugih kulturah z vidika teh kultur in ne naše lastne kulture. S trga vidika so vse kulture enakovredne.

34. pojasnite razlike med živalsko in človeško komunikacijo:

Živalska komunikacija je večinoma genetsko določena, človeška komunikacija pa ni genetsko določena. Živalska komunikacija dosega **raven signalov**(zvočnih vidnih kemičnih).bistvo človeške komunikacije pa je oblikovanje znakov in simbolov, in jim družba(kultura) določi pomen. V človeški komunikaciji imamo opravka z različnimi vrstami znakov in različnimi sistemi znakov. Najpomembnejši je jezik

35. pojasnite razmerje med jezikom in govorom:

- jezik je **družbena institucija** (jeziku lahko rečemo tudi sistem znakov). Kot posamezniki ga ne moremo sami zase niti ustvarjati niti spreminjati. Jezik pa ni samo sredstvo sporazumevanja ampak tudi sredstvo kulturne reprodukcije, procesa v katerem se kultura prenaša iz roda v rod.
- Govor je individualna uporaba jezika v komunikaciji. V govoru se lahko pojavljajo novi znaki (besede), ki ih jezik še ne vsebuje, skozi govor pa se v čas spreminja tudi pomen posameznih besed.

36. navedite konkreten pomen simbola in navedite njegov pomen:

Pomeni simbolov so skupni pripadnikom neke skupine ali družbe. Simboli omogočajo pripadnikom določene družbe, da komunicirajo med seboj. Simboli v družbi so lahko tudi; uporabljeni predmeti, ki jih ljudje uporabljajo za sporočanje pomenov. To so lahko: obleka- statusni simbol, tehtnica –simbol pravice, krizantema-simbol spomina na mrtve....

37. kaj so norme? Zakaj jih upoštevamo?

+ Norme so pravila, ki določajo kako naj se ljudje obnašajo v določenih situacijah. Izražene so kot prepovedi in zapovedi, nekatere pa tudi kot ohlapno opredeljena navodila. Nanašajo se na različne okoliščine in področja človeškega osebnega življenja.

+ Upoštevamo ih iz dveh razlogov:

- ker smo ih **ponotranjili** v procesu socializacije. Postale so del naše osebnosti, upoštevamo ih ne da bi se spraševali o njihovi smotnosti in upravičenosti.
- Zaradi **sankcij**.

38. pojasnite razliko med formalnimi in neformalnimi sankcijami in za vsako vrsto sankcij navedite konkreten primer:

- **formalne sankcije**, ki sledijo kršenju ali spoštovanju formalnih norm. Te sankcije so v naprej določene in predvidene. To so zaporna kazen in denarna kazen v primeru kršitev norm in nagrade v primeru njihovega spoštovanja.
- **Neformalne sankcije**, ki sledijo kršenju ali spoštovanju neformalnih norm. Te niso v naprej določene in predvidene. Njihova izvršitev je navadno prepuščena spontani reakcijam družbe in posameznikov. Take sankcije so na primer: posmehovanje, ogovarjanje, pretep, izobčenje... V primeru spoštovanja pa pohvala, veliko spoštovanje...

39. Kaj so vrednote? Kakšno je medsebojno razmerje med vrednotami in normami kot dvema sestavinama kulture?

- Vrednote lahko opredelimo kot ideje, prepričanja o tem, kaj je dobro, pravilno, zaželeno. Vrednote so najsplošnejše **smernice za individualno in družbeno življenje**. Ljudem so vrednote tudi motivacija, ima pa vsak posameznik svojo hierarhijo vrednot.
- Razmerje med vrednotami in normami: vrednote so splošne smernice ravnanja, norme pa so izvedene iz vrednot in pomenijo konkretne napotke za ravnanje.

40. opredeli pojem subkultura:

kot subkulturo lahko označimo vsako skupino, ki sicer v glavnem sprejema dominantno kulturo, vendar pa ima nekatere posebne kulturne značilnosti s katerimi se loči od dominantne kulture. Subkulture se lahko oblikujejo na poklicni osnovi (subkultura zdravnikov), na verski(subkultura amišev), spolne usmerjenosti (gejevska subkultura)...

41. opredeli pojem mladinska subkultura: opiši dva dejavnika, ki sta omogočila oblikovanje mladinskih subkultur?

- S pojmom mladinska subkultura označujemo poseben način življenja mladih, ki se kaže v posebnem sklopu norm in vrednot, načinu oblačenja, preživljanju prostega časa, glasbenemu okusu...
- Na oblikovanje mladinske subkulture med drugim vplivajo: etična pripadnost, razredna pridanost, želja po skupnem doživljanju mladosti...

42. predstavite množično kulturo s tremi njenimi značilnostmi:

Množična kultura naj bi bila nasprotje elitni kulturi, namenjena je širšim množicam, širijo pa jo mediji. Gre za proizvode, ki naj ne bi imeli umetniške vrednosti (limunadaste tv serije, popularna glasna, doktor romani...)o množični kulturi govorimo tudi v smislu; **kulturne industrije**, katere izdelki so narejeni pogosto brez velike umetniške vrednosti, namenjeni so množični potrošnji. Cilj proizvajalcev pa je dobiček. Imela naj bi tudi **funkcijo razvedrila** in **funkcijo propagande** v smislu povečevanja določene družbe.

43. kratko opredelite, kaj na splošno označujemo kot odklonsko (deviantno) vedenje?

Deviantno ravnanje je ravnanje, ki krši družbene norme in s tem odstopa od pričakovanj in zahtev neke družbe ali družbene skupine.

44. navedite različne vrste odklonskega (deviantnega) vedenja in pojasnite razliko med njimi:

Kot deviantno vedenje lahko navedemo: pijančevanje, neobičajen zunanji videz, neobičajen način obnašanja, homoseksualnost, samomorilnost... O deviantnosti govorimo tudi ko gre za **kazniva dejanja**. To so dejanja, ki so z zakonom opredeljena kot kazniva in za katere obstajajo vnaprej predpisane sankcije. Kot deviantno pa lahko opredelimo tudi izjemno ravnanje, ki je na splošno sicer pričakovano in lahko celo pozitivno sankcionirano, vendar se določeni družbi zdi pretirano.

45. zakaj predvsem v modernih družbah meja med konformnim in odklonskim(deviantnim) vedenjem ni vedno jasna in nedvoumna?

Posamezne skupine izoblikujejo svoj poseben sklop norm in vrednot. Prav zaradi heterogenosti sodobnih družb in posledično kulturne pluralnosti meja med konformnim in deviantnim vedenjem ni jasno nedvoumna. Dejanje ki bo v enem družbenem okolju povsem konformno, bo v drugem družbenem okolju mogoče označeno kot odklonsko(deviantno).

46. razložite družbeno/kulturno pogojenost dojemanja in opredeljevanja odklonskosti ?

dejanje, ki je v eni družbi sprejemljivo, je lahko v drugi označeno in dojeto kot deviantno.

- V islamskih deželah je na primer mnogoženstvo dovoljeno, v številnih drugih državah pa ne.
- Prostitucija je v nekaterih državah dovoljena v drugih pa ne

Ne smemo pa pozabiti, da je kako dejanje nekoč bilo dojeto in opredeljeno kot deviantno, je lahko danes označeno kot normalno in obratno.

- tako je npr. homoseksualnost bila nekoč opredeljena kot nemoralna, nenormalna, nenormalna pa tudi kot kaznivo dejanje, danes pa je v mnogih državah dojeta kot nekaj povsem normalnega, naravnega, kot ena od možnih spolnih usmerjenosti.

47. pojasnite razliko med formalnim in neformalnim družbenim nadzorom:

- formalni družbeni nadzor je uradni, državni nadzor, ki temelji na družbenih normah. Formalni nadzor izvajajo institucije, ki so za to posebej določene in specializirane kot so npr: policija, inšpekcije, sodišča. Temelj formalnega nadzora je oblast oz moč, institucije in delavci so posebej usposobljeni za nadzorovanje in to je njihov poklic
- neformalni nadzor poteka med ljudmi v vsakdanjem življenju, ko drug drugega omejujemo ali nadzorujemo. Ljudje smo opazovani in hkrati opazovalci, tega nadzora ne občutimo ali se ga sploh ne zavedamo. Sankcije se neformalne in naprej določene (posmeh, pretep, izobčenje...)

48. navedite še 2 instituciji ki sta poleg policije in sodstva vključeni v mehanizem formalnega družbenega nadzora in kratko pojasnite sistem njihovega delovanja:

- centri za socialno delo, ki zbirajo in posredujejo podatke o okoliščinah, v katerih in zaradi katerih je nekdo storil kaznivo dejanje; sodelujejo tudi pri resocializaciji.
- Psihiatrične ustanove: psihiatri ugotavljajo duševno stanje storilca kaznivega dejanja, kajti neprištevnost ali zmanjšana prištevnost zmanjšujeta kazensko odgovornost; tudi psihiatrične ustanove so vključene v proces resocializacije.

49. kako R. Merton s svojo teorijo strukturne napetosti pojasnjuje odklonskosti pripadnikov nižjih družbenih slojev?

Merton izhaja iz funkcionalistične predpostavke, da je za obstoj družbe nujno potreben vrednotni konsenz, to je soglasje o temeljnih vrednotah. To pomeni da so temeljne vrednote skupne vsem članom družbe. Ko pa so člani družbe razporejeni na različne položaje v družbeni strukturi, nimajo enakih možnosti da bi dosegli cilje (vrednote) na družbeno sprejemljiv (zakonit) način.

50. navedite in opišite modele odklonskega ravnanja, ki po teoriji R. Mertona predstavljajo prilagoditev strukturni napetosti?

Razkorak med vrednostmi oziroma oz cilji in sredstvi s katerimi te cilje dosegamo imenujemo; strukturna napetost. Modeli odklonskega reagiranja so:

- **Inovacija** : pomeni sprejemanje ciljev in zavračanje zakonitih sredstev (nižji sloji)
- **Ritualizem**: pomeni zavračanje ciljev in sprejemanje sredstev. Tako ravna nižji in srednji sloj njihov položaj jim ne omogoča da bi dosegli cilje po zakoniti poti. Ker pa so za razliko od inovatorjev dobro socializirani, ne kršijo zakonov , zato ne dosegajo ciljev.
- **Umik ali Ubežništvo**: pomeni zavračanje ciljev in sredstev. Ubežniki so brezdomci, pijanci, narkomani... gre za ljudi, ki niso sposobni doseči ciljev.
- **Upor**: pomeni zavračanje ciljev in sredstev in njihovo zamenjavo z drugačnimi cilji in sredstvi. Uporniki želijo ustvariti novo družbo.

51. kako bi dejstvo, da je stopnja kriminalitete višja pri mladostnikih iz nižjih družbenih slojev, pojasnili s pomočjo Cohenove teorije odklonske subkulture:

Cehonova je v svojo raziskavi pojasnil prestopništvo mladostnikov iz delavskega razreda kot reakcijo proti temeljnim vrednotam dominantne družbe. Ti mladostniki v šoli doživljajo neuspehe, saj je šolski sistem prilagojen življenjskem standardu srednjega razreda. Ker so v šoli neuspešni običijo na dnu stratifikacijskega sistema, to povzroči večji odpor do vrednot in norm dominantne kulture in oblikovanje alternativnih norm in vrednot. Tako nastane deviantna subkultura, v kateri lahko dosežejo uspeh in doživijo ugled. Cenijo tisto kar dominantna kultura obsoja: vandalizem, krajo, brezdolje...

52. iz katere postavke izhaja teorija etiketiranja?

Teorija etiketiranja izhaja iz predpostavke, da deviantnosti kot objektivnega dejstva ni. Neko dejanje postane deviantno takrat ko ga drugi kot takega dojemajo ali označijo. Ko je nekdo označen kot devianten, je na nek način označen (etiketiran) v prihodnjih dejanjih.

53. pojasnite razliko med primarno in sekundarno odklonskostjo (teorija etiketiranja):

- **primarno deviantnost:** tvorijo deviantna dejanja preden so javno etiketirana. Ta deviantnost se jim zdi razmeroma nepomembna, saj zelo malo vpliva na posameznikovo dožemanje samega sebe in na njegov položaj v skupnosti.
- **S Sekundarno deviantnostjo:** označimo človeka, ki je javno označen kot devianten. Sekundarna deviantnost pa pomembno vpliva na posameznikovo dožemanje samega sebe na status v skupnosti ter na njegovo nadaljnjo ravnanje.

54. kako bi dejstvo, da se v zaporu najpogosteje znajdejo pripadniki nižjih družbenih slojev, pojasnili s konfliktno teorijo?

Zakone postavljajo tisti ki imajo večjo družbeno moč. Zato je razumljivo da so zakoni oblikovani tako, da ščitijo interese vladajočega razreda. Kot deviantno pa potem opredelijo tisto kar te interese, zavarovane z zakoni ogroža. Zato zakoni niso nevtralni. Višji sloji kršijo zakone, ko je to v njihovem interesu, vendar se jim to spregleda. Zaradi selektivne uporabe zakonov se v uradni statistiki o kriminalu znajdejo samo pripadniki nižjih družbenih slojev. Njihov kriminal je v primerjavi z kriminalom višjih slojev minimalen, zato je kriminala vse več.

55. kaj je kriminal belih ovratnikov? Navedite tri primere tovrstnega kriminala. Navedite dva razloga, zakaj kriminal belih ovratnikov velikokrat ostane neodkrit in/ali nekaznovan?

- Gre za kazniva dejanja ekonomsko in politično močnejših (osebe z višjim statusom znotraj svojega poklica) ali skupin.
- Takšen kriminal vključuje podkupovanje in korupcijo v: gospodarstvo, politiki; kršenje profesionalne etike med zdravniki in odvetniki; kršenje trgovinskih predpisov (npr. proti-monopolnih zakonov); zloraba patentov in zaščitnih znamk; lažno predstavljanje v reklamah...
- Težko ga odkrijemo. Pa tudi če se odkrijejo, storilce redkokdaj kazensko preganjajo, največkrat pride le do uradnega opozorila. Če pride do kazenskega pregona si lahko privoščijo kakovostno pravno pomoč ali oprejo na svoje zveze v političnih krogih in vplivnimi državnimi uradniki.

56. katera sta pogoja vzpostavljanja družbenih odnosov?

- **družbeni stik ali interakcija** med posamezniki in skupinami; zajema vse procese ki se dogajajo med posamezniki, med posameznikom in skupino ali med skupinami.
- **Komunikacija ali sporazumevanje**

57. navedite in kratko opišite konjunktivne (združevane) družbene odnose:

- odnosi **sodelovanja ali kooperacije:** v te odnose vstopajo zato da dosežejo nek skupen cilj in zadovoljijo potrebe.
- Odnosi **prilaganja ali akomodacija:** razlika med odnosi kooperacije in odnosi akomodacije je samo kvantitativna – v intenzivnosti sodelovanja. V te odnose stopajo posamezniki zato, da bi dosegli skupen cilj in zadovoljili potrebe, vendar so med njimi določene razlike in se med seboj morajo prilagajati.
- Odnosi **asimilacije:** gre za takšne kontakte pri katerih se posamezniki ali skupine v celoti prilagodijo drugi skupini, prevzamejo njene značilnosti in zato izgubijo lastno identiteto.

58. navedite in opišite disjunktivne (razdruževane) družbene odnose:

- **odnosi tekmovanja:** gre za takšne odnose pri katerih si posamezniki ali skupine prizadevajo, da bi dosegli določene cilje in dobrine, ki niso vsem enako dosegljive.
- **Odnosi nasprotovanja:** gre za takšne odnose pri katerih skušajo posamezniki ali družbene skupine preprečiti drug drugemu da bi dosegli svoje cilje, pri čemer pa ne težijo po uničenju nasprotnika.
- **Konfliktni odnosi:** gre za takšne odnose pri katerih skušajo posamezniki ali skupine nasprotnika popolnoma onemogočiti (napraviti neučinkovitega) ali ga odstraniti. V konfliktnih odnosih je pogosto uporabljena sila ali pa ena stran grozi drugi z silo.

- 59. navedite in pojasnite dva različna načina oblikovanja družbenih statusov:**
- **pripisani družbeni položaji(statusi):** so relativno stalni, kar pomeni da **ih posameznik ne more spreminjati**. Pripisane statuse določajo dejavniki, ki so določeni z rojstvom in dedovanjem in niso odvisni od osebnih prizadevanj posameznika (spol, rasna pripadnost...) primer: etična in rasna pripadnost, družinsko poreklo, verska pripadnost...
 - **pridobljeni družbeni položaji (statusi):** so tisti statusi na katere lahko **posameznik vpliva in ih spreminja**. V moderni družbi sta to npr: zakonski stan in poklicni status sta najbolj priljubljena statusa ki sta rezultat osebne izbire in prizadevanj. Zato sta **izobrazba** in **poklic** najpomembnejša dejavnika v oblikovanju statusov.
- 60. kaj so statusni simboli? Navedite 3 različne primere statusnih simbolov:**
- posameznikov družbeni status lahko prepoznamo po zunanjih znakih, ki ih imenujemo: **statusni simboli**.
 - Primeri so: **materialne dobrine** (stanovanje, avtomobili, jahte..), **stanovanjska četrt, način preživljanja prostega časa, način oblačenja...**
- 61. pojasnite povezavo med družbenim položajem in družbeno vlogo**
- Družbena vloga** je celota družbenih pravil, norm in pričakovanih vzorcev obnašanja in delovanja, ki se povezujejo z določenim statusom. Posameznik igra svojo vlogo v odnosu do drugih vlog. Vloge vnašajo v družbeno življenje red in predvidljivost.
- 62. na konkretnem primeru pojasnite zakaj lahko pride do konflikta pri izvajanju določene družbene vloge(konflikti znotraj vloge):**
- **konflikt *znotraj vloge*** se pojavi takrat, ko oseba igra takšno vlogo, ki lahko v danih okoliščinah vključuje nasprotna pričakovanja. **primer:** direktor bolnišnice, ki je hkrati tudi zdravnik in mora v vlogi direktorja omejiti nakup opreme za bolnišnico in s tem hkrati zmanjšati kakovost in obseg storitev, ker to od njega zahteva financer. S tem pa lahko pride v konflikt z vlogo zdravnika in etilnimi načeli, katerim se je zapisal z izbiro poklica.
- 63. opredelite pojem družbene skupine in navedite njene temeljne povezovalne elemente:**
- Družbeno skupino sestavljata najmanj 2, večinoma pa več posameznikov, ki so povezani z razmeroma rednimi družbenimi interakcijami in odnosi. **Povezovalni dejavniki** družbenih skupin so: skupna dejavnost, skupne vrednote, norme, prepričanja, stališča, občutek pripadnosti skupini...
- 64. pojasnite razliko med družbeno skupino in družbenim agregatom in za vsakega navedite konkreten primer:**
- **Družbeno skupino** sestavljata najmanj 2, večinoma pa več posameznikov, ki so povezani z razmeroma rednimi družbenimi interakcijami in odnosi.
 - **Družbeni agregat**, pa je skupina ljudi ki ih sicer povezuje prostorska bližina, ni pa med njimi trdnejše družbene povezanosti (na primer: stanovalci velikega bloka)
- 65. pojasnite razliko med družbenimi skupinami in družbenimi kategorijami. Navedite konkreten primer družbene kategorije:**
- **Družbeno skupino** sestavljata najmanj 2, večinoma pa več posameznikov, ki so povezani z razmeroma rednimi družbenimi interakcijami in odnosi.
 - **Družbena kategorija** je skupina ljudi ki ih povezuje ena ali več skupinskih značilnosti, vendar med njimi ni posebne družbene povezanosti ali občutka skupinske pripadnosti (na primer: ženske rojene 1980).
- 66. v kateri tip družbenih skupin spada družina? Navedite značilnosti tega tipa družbenih skupin:**
- družina spada v **primarno skupino**; v primarni skupini se lahko razvijejo tudi skupine vrstnikov, prijateljev, sodelavcev....
 - **primarna skupina** ima **manjše število članov**, v njej prevladujejo odnosi medsebojnega zaupanja, ljubezni, pomoči, intimnosti. Te odnose imenujemo neformalni(osebni) družbeni odnosi.

67. navedite dva primera in dve značilnosti sekundarnih skupin:

- **sekundarna skupina** ima **večje število članov**. Zanje so v večji meri značilni **neosebni in formalno urejeni odnosi**. V te skupine se ljudje vključujejo in ih ustanavljajo zaradi posebnih potreb, interesov in ciljev. V njih imajo ponavadi določeno specializirano vlogo. Odnosi med člani temeljijo na naprej določenih predpisih, pravilnikih... za kršenje so predvidene formalne sankcije
- **značilni primeri**: šole, podjetja, politične stranke, vojašnice....

68. navedite 3 značilnosti družbenih organizacij:

za družbene organizacije so značilni:

- **formalni način vodenja**
- **vstopni in izstopni pogoji za člane**
- **posebno ime in razpoznavni znaki.**

69. navedite in razložite tri značilnosti birokratske organizacije:

- **hierarhična struktura** vključuje odnose nadrejenosti in podrejenosti. Takšna organizacija naj bi zagotavljala maksimalno učinkovitost dela.
- **Jasno začrtana delitev dela** v organizaciji predstavlja jasen opis del in nalog za posamezno delovno mesto. Delovne obveznosti so natančno razdeljene med uslužbenci, ti pa imajo za to ozko specializirane dolžnosti in odgovornosti.
- **Sistem abstraktnih predpisov** ta pravila določajo meje oblasti določenih uslužbencev v hierarhiji. Predpisi določajo ustaljene postopke pri izvajanju vsake naloge vzpostavljajo strogo disciplino in nadzor, hkrati pa puščajo omejen prostor za osebno iniciativo in lastno presojo.

70. navedite eno prednost in eno slabost birokratske organizacije:

- **prednost**: storitve so točne, hitre, predvidljive, cene in učinkovite. Strogo spoštovanje pravil v odnosu do strank.
- **Slabosti**: problemi v zvezi z brezosebnim, birokratskim odnosom uslužbencev do ljudi (pretirano strogo spoštovanje pravil, neprijaznost, zamudnost...)

71. navedite tri primere totalnih organizacij. Kaj je cilj teh organizacij in kako ga poskušajo doseči?

- **Primeri** totalnih organizacij: zapor, koncentracijska taborišča, sirotišnice, samostani in vojašnice.

- **Cilji**: z izgubo stikov z zunanjim svetom, vključitvijo v določen sistem (nova obleka, ime...), skušajo organizacije **spremeniti osebo**, in **izoblikovati novo osebnost** kot si to želijo.

72. kratko pojasnite dva možna odzivanja na razmere v totalni organizaciji:

- **umik vase**: gojenci **ne posvečajo pozornosti nikomur in ničemur**; omejijo svoje interakcije z drugimi (na primer : zaporniška psihoza)
- **uporništvo**: gojenci **odločno zavračajo sodelovanje** z osebjem in kažejo trajno sovraštvo do ustanove. Osebe se ponavadi zelo trudi da bi ta odpor zlomili. V vojašnici so lahko gojenci zaprti v vojaškem zaporu, v zaporu pa so lahko zaprti v samici...

73. pojasnite pojem virtualna organizacija:

To je organizacija, ki temelji na elektronskih povezavah med ljudi.(na primer med ponudniki storitev in njihovimi strankami) in je posledica hitrega razvoja informacijsko-komunikacijske tehnologije. S pomočjo virtualne tehnologije lahko vse več dela opravimo kjer koli in kadar koli, ne le na enem mestu.

74. navedite in razložite dve značilnosti družbenih institucij:

- **so strukturirane**: saj so njihova temeljna sestavina družbeni odnosi in statusi, ki so hierarhično razporejeni v okviru skupin in organizacij. Prav tako so opredeljene družbene vloge, ki so povezane s posameznimi statusi.
- **so družbeno priznane in varovane** pri celotnih družbenih vlogah in institucijah.

75. navedite in razložite dve funkciji družbenih institucij:

- **zagotavljajo neprekinjenost (kontinuiteto) družbenega življenja.** To pomeni da ni treba vsaki organizaciji znova vzpostavljati družbenih institucij, saj te ljudi že čakajo, preden se sploh rodijo.
- **izvajajo funkcijo družbenega nadzora in prisile**, saj so ljudje prisiljeni sprejeti določene vloge in odnose znotraj institucij, ker v nasprotnem primeru sledijo sankcije.

76. pojasnite pojem družbena slojevitost:

družbena slojevitost je **posebna oblika družbene neenakosti**(družbena neenakost lahko obstaja tudi brez slojev). O družbeni slojevitosti(stratifikaciji) govorimo ko se na temelju enakega ali podobnega statusa oblikujejo družbene kategorije oziroma sloji, ki so med seboj **v odnosih nadrejenosti in podrejenosti**, ko torej obstaja hierarhija med sloji.

77. kratko pojasnite dva razloga, zakaj se družbena slojevitost ohranja in utrjuje.

Družbena slojevitost se v vsaki družbi vedno obnavlja po nekem določenem načelu, za kar poskrbijo temeljne družbene institucije, kot so: pravni, ekonomski, politični sistem, religija, izobraževalni sistem...(nekdo ki se je rodil v določeni kasti ni mogel spremeniti svojega poklica in s tem svojega statusa: ekonomskega položaja, ugleda, moči, saj mu je družba –religija to prepovedovala) prav zato so se določeni tipi družbene slojevitosti ohranjali tako dolgo v zgodovini.

78. kako imenujemo družbeno slojevitost, ki ne omogoča družbene gibljivosti in kakšen je status ljudi v takšnem sistemu?

- **zaprti stratifikacijski sistemi;** v katerih posameznik nima možnosti za prehod iz enega v drug sloj, oziroma te možnosti so omejene (kaste-hinduizem).
- **odprti stratifikacijski sistemi:** v katerih ima posameznik manjše ali večje možnosti za prehod iz enega sloja v drugega. Primer takega sistema družbene slojevitosti so razredi.

79. pojasnite razliko med kastami in razredi in navedite še drugi dve obliki družbene slojevitosti.

- **kastni sistem:** je najbolj zaprt sistem družbene slojevitosti. Položaj posameznika v kastni družbi je bil določen z rojstvom – **pripisan status** . podedoval si poklic, status, poročali so se znotraj svoje kaste.
- **razredi:** to je najbolj odprt sistem družbene slojevitosti. **Status ni podedovan** ampak si ga lahko načeloma pridobiš z lastno dejavnostjo.
- stanovi
- sužnjelastništvo

80. A – navedite in kratko obrazložite določilnice družbene slojevitosti.

- **Ekonomsko stanje:** ta določilnica se sestoji iz imetja (premoženja, bogastva) in dohodka. Imetje in dohodek sta lahko povezana
- **družbeni ugled:** se izraža s spoštovanjem in priznanjem, ki ga sami izražamo drugim ali smo ga sami deležni od drugih v vsakdanjih situacijah. Človek pridobi ugled zaradi svojih osebnih lastnosti in sposobnosti, kot so znanje, zanesljivost... vendar nekateri državniki, politiki... uživajo ugled samo zaradi položajev katere zasedajo.
- **družbena moč:** moč lahko opredelimo kot možnost, da posameznik(alii skupina) uresniči svoje cilje. Vpliva na dogajanje v družbi v svojo korist in uveljavi svoje interese, četudi im drugi nasprotujejo. Svoje interese lahko predstavijo tudi kot družbeni koristne interese.

80. B - primerjajte delavski in srednji razred in poiščite štiri razlike med njimi

V **delavski razred** štejemo predvsem manualne delavce, ki im pogosto pravimo tudi plavi ovratniki. V primerjavi z srednjim slojem prejemajo značilno nižji dohodek, ugled, moč, nezanesljivost zaposlitve, majhne možnosti napredovanja..

Srednji razred tvorijo nemanualni delavci oziroma beli ovratniki. Srednji razred ni homogen. Razlikovati je možno med nižjim in višjim srednjim razredom(nižji uradniki, trgovci...) v razviti družbi se je ta sloj precej razširil.

81. navedite katere vrste družbenih gibljivosti poznamo, dve med njimi kratko opišite:

- **horizontalna mobilnost:** pomeni premikanje posameznika ali skupine znotraj istega sloja, spremeni dejavnost ali poklic (natakar postane trgovec)

- **vertikalna mobilnost:** pomeni premikanje med različnimi sloji. Posameznik napreduje v višji sloj (družbena promocija), lahko pa zdrsne v nižji sloj (družbena degradacija).
- **intergeneracijska mobilnost**
- **intrageneracijska mobilnost**

82. pojasnite razliko med prisilo in oblastjo(avtoriteto):

- **prisila** je oblika moči, ki ji podrejeni ne priznavajo legitimnosti, zanje torej ni pravilna in upravičena. Podrejšo se ji zaradi sankcij, ki bi sledile neposlušnosti, oziroma groženj s sankcijami
- **oblast** (avtoriteta) pa je oblika moči, ki je sprejeta kot legitimna, podrejšo se ji ker jo doživljamo kot pravilno in upravičeno. Lahko bi rekli da gre za prostovoljno podrejanje.

83. na osnovi česa je M. Weber razlikoval tri tipe oblasti? Navedite ih in kratko pojasnite:

na podlagi prostovoljnega podrejanja, je M. Weber razlikoval:

- **tradicionalna oblast:** je bila značilna za plemenske in fevdalne družbe. Opravičenost do položaja se je podedovala (plemiči, kralji..) upoštevati so morali tradicijo.
- **karizmatična oblast:** temelji na močni čustveni vezi med voditelji in njegovimi privrženci. Taka oblast se pogosto pojavlja v prelomnih družbenih trenutkih. Primer: Jezus, Buda, Tito, Hitler...
- **racionalno-legalna** oblast: temelji na sprejemanju neosebnih pravil oz zakonov. Ne gre za osebno oblast ampak za oblast jasnih pravil, zakonov, predpisov. Ljudje se podrejšo oblasti in spoštujejo pravni red. oblastnih funkcij niso podedovali ampak so bili nanje izvoljeni.

84. opredelite pojem politike:

politiko lahko opredelimo kot dejavnost, ki vključuje tako boj za oblast in prevlado v družbi kot tudi izražanje, soočanje in usklajevanje različnih interesov. Razmerje med eno in drugo sestavino politike se soresinja v različnih družbenozgodovinskih okoliščinah in glede na posamezno državo.

85. kaj je država v širšem in ožjem pomenu?

- **V širšem pomenu** je država geografsko-politična tvorba. V takšnem pomenu lahko govorimo o treh sestavinah države: ozemlju, prebivalstvu in državni organizaciji (splet političnih organizacij).
- **v ožjem pomenu** je država splet političnih institucij (parlament, vlada, sodišča...) ki izvajajo oblast na določenem ozemlju.

86. pojasnite značilnosti demokratičnega političnega sistema:

demokracija je oblika političnega sistema, kjer je državna oblast izvoljena in zamenljiva. Državljeni vplivajo na njeno izvolitev in delovanje. Izberejo ih na volitvah. Obstaja tudi možnost neposrednega odločanja o pomembnih državnih zadevah, to imenujemo: referendum, plebiscit. Pomembna razsežnost **demokracije je torej: politična participacija, to je sodelovanje ljudi v javnih zadevah.**

87. pojasnite značilnosti avtoritarne države:

Avtoritarna država je oblika političnega sistema, v kateri ni priznana raznovrstnost družbenih interesov, temeljne človekove pravice in politične pravice so omejene. Omejeno je tudi sodelovanje državljanov pri oblikovanju državne oblasti. Volitve se izvajajo kot obred ki naj bi ustvaril vtis da vodilni uživajo veliko podporo prebivalstva. Običajno je samo ena stranka, ki naj bi zastopala vse družbene interese.

88. kaj so politične stranke in kakšna je njihova vloga pri političnem odločanju?

So organizacije ki skušajo z volitvami priti na oblast. Da bi dosegle cilj morajo dobiti širšo podporo volivcev. Stranke morajo upoštevati interese volivcev, sicer na naslednjih volitvah izgubijo podporo. Stranke delujejo kot posredniki med oblastjo in ljudmi.

89. pojasnite razliko med političnimi strankami in interesnimi skupinami:

interesne skupine se razlikujejo od strank po: ne nastopajo na volitvah in njihov cilj ni priti na oblast ampak samo vplivati na odločitve oblasti in posameznih političnih strank. Navadno ne oblikujejo širših političnih programov. V politiko se vključujejo le ko te to v njihovem neposrednih interesih.

90. kakšne vrste interesnih skupin poznamo? Primerjajte ju in za vsako vrsto navedite konkreten primer.

Navedite tri načine delovanja interesnih skupin.

Vrste interesnih skupin:

- **zaščitene (obrambne) skupine:** se zavzemajo za zaščito svojih članov in za izboljšanje njihovega položaja (sindikati, poklicna združenja..)

- **ciljne skupine:** se organizirajo zaradi določenega cilja. Prepričani so da bi bilo to koristno za celotno družbo. Skupina za doseganje ciljev uporablja najrazličnejše metode: demonstracije, podkupovanje, sabotaže...

91. kateri dejavniki vplivajo na to, kako se posamezniki odločajo za podporo različnim strankam.

Navedite dva:

- nekateri volijo iz tradicije, nekateri volijo določeno stranko da bi preprečili zmago drugi stranki, nekateri volijo na podlagi simpatij ki ih imajo do članov v stranki...

92. navedite dve nekonvencionalni obliki politične participacije: